

RESTAURÁČORSKÝ ZÁMĚR

Kamenný portál Veleslavínova ul. 27

Základní údaje

Údaje o památce

Název díla: vstupní portál
Rejstříkové číslo: 23026/4-4446
Autor: neznámý
Datace: poslední čtvrtina 16. století
Materiál: arkózový pískovec
Rozměry: výška 350 cm, šířka 300 cm
Lokace: Veleslavínova ul. 27, Plzeň, okres Plzeň Město, kraj Plzeňský

Údaje o akci

Investor: Západočeská univerzita v Plzni
Záměr vypracován: únor 2017
Předkladatel záměru: NEGEBU s.r.o.
Lhota 183
301 00 Plzeň
IČO: 64360733 DIČ: CZ64360733
Restaurátor: ak.mal. Jaroslav Šindelář
držitel oprávnění MK ČR provádět restaurátorské práce
na sochařských dílech a sgrafitech
kontaktní adresa: Lhota 183
320 11 Plzeň
tel. 602147399

Popis památky:

Portál je osazen na fasádě domu směrem do ulice. Je obdélného formátu s polokruhově zaklenutým vstupním otvorem. Čelní plochy stojek oblouků i cviklů obíhá kolem okrajů mělká drážka. Stojky ukončené profilovanou hlavicí jsou v horní třetině doplněny v kruhu vsazeným reliéfem vrtulové růžice. Stejný motiv ve zvětšeném měřítku je i ve cviklech. Ve středu oblouku je pak umístěna okřídlená hlavička andělíčka. Portál je nahoře ukončen subtilní, jednoduše profilovanou římsou. Ve cviklech pod růžicemi z plochy vystupují kované tyče s podložkou a závlačkou, zřejmě historické opatření zajištění statiky, nebo kotvení zárubně vrat. Portál v době prohlídky nebyl přístupný z vnitřní strany. Portál je zhotoven z arkózového pískovce, povrch je překryt soudobým fasádním nátěrem okrové barvy.

Nálezový stav:

Pro prosouzení nálezového stavu byl proveden orientační restaurátorský průzkum, který byl realizován neinvazivními metodami pouze vizuálně, bez použití laboratorních metod. Protože je překryt nátěrem fasádní barvy, je obtížné plnohodnotně zjistit rozsah poškození. Předpokládá se, že další upřesňující průzkum bude realizován i v rámci restaurátorského procesu.

Portál byl relativně nedávno, přibližně roku 2000, restaurován společně s celkovou obnovou fasády. Při zběžné prohlídce nejsou patrné významné úbytky hmoty portálu. Pouze v dolních partiích zatěžovaných vlhkostí jsou patrné puchýře a drobnější poruchy barevné vrstvy. Podle charakteru povrchu lze předpokládat, že dolní partie stojek jsou doplněné při minulém restaurování. Drobnější mechanické poškození je na hraně levé stojky, kde v lomu vidíme jemnozrnný tmel šedé barvy.

Povrch je silně znečištěn depozity spadu především na horizontálně orientovaných plochách a na hruběji strukturovaných partiích. Hlavičky stojek jsou znečištěné stékající vodou. Na kovových prvcích je rezavé zbarvení od korozivních produktů.

Vyhodnocení stavu a příčin poškození

Ačkoliv se stav portálu nezdá nijak závažný, přes barevný nátěr lze těžko odhadnout skutečnou míru poškození. Drobnější defekty dolních partií stojek je možné bezpečně připsat vlivu vlhkosti a solí z posypu v zimním období. Další drobná mechanická poškození jsou adekvátní stáří památky a použitému materiálu. Do jisté míry lze jako poškození označit stávající nátěr fasádní barvou, který z pohledu současné památkové péče není svým charakterem ideální. Ačkoli je barevná úprava povrchu kamenných prvků v současnosti akceptována a mnohdy i preferována, je nutné zvolit vhodný materiál i způsob aplikace tak, aby se nezastřela historická podstata objektu.

Navrhovaný způsob restaurátorského zásahu:

Nejprve bude proveden restaurátorský průzkum za účelem detailního vyhodnocení rozsahu a forem poškození. Budou identifikovány nepůvodní doplňky a posouzen jejich stav.

Pro důkladné poznání objektu bude nutné sejmout nepůvodní nátěr. Protože se jedná o moderní nátěrovou hmotu, bude nutné identifikovat její typ a tak určit optimální postup čištění. Jedna z možností je čištění pomocí tlakové páry, kdy účinek tlaku a teploty razantně, ale poměrně šetrně dokáže povrch očistit. Další možnosti jsou odstraňovače nátěrů, které by však mohly do materiálu vnášet další nežádoucí sole.

Kamenný materiál má zhoršené mechanické vlastnosti pouze lokálně, proto bude provedeno napuštění narušených partií konsolidačním roztokem na bázi organokřemičitanů. Napuštění bude prováděno beztlakou metodou pomocí štětců a injekčních stříkaček. Proces bude opakován až do dosažení optimálního zpevnění.

Doplnění poškozené profilace bude provedeno minerálním tmelem na bázi bílého cementu. Barevnost a struktura doplňků budou respektovat původní materiál.

Železné kotvící prvky budou očištěny, chemicky odrezeny a konzervovány nátěrem barvy na kov.

Po vyzrání tmelů bude provedena barevná úprava povrchu vápennou barvou, jejíž odstín bude upřesněn ve vztahu k barevnosti fasád. Na závěr budou horizontálně orientované plochy a části vystavené srážkové vodě ošetřeny hydrofobním prostředkem.

Doporučené materiály a technologie

Proces čištění

Voda z vodovodního řádu, detergent

Čištění tlakovou párou

Proces konsolidace a statického zajištění

Organokřemičitanový konsolidační roztok v různých koncentracích (Remmers 100,300, 500),

Proces doplnění chybějících částí

Bílý portlandský cement, odležené vápno, minerální pigmenty, křemičitý písek, styren-akrylátová disperze, voda

Barevná úprava a konzervace povrchu

Anorganické pigmenty (Teluria), vápenný nátěr styren-akrylátová disperze, Funcosil SNL (Remmers)

Předpokládané finanční náklady

restaurátorský průzkum
očištění povrchu, sejmutí nepůvodních doplňků
konsolidace kamene
doplnění a plastická retuš
ošetření kovu
barevná úprava, hydrofobizace
restaurátorská zpráva

cena celkem

DPH

cena s DPH

V Plzni dne 1.2. 2017

Ak.mal. Jaroslav Šindelář

Restaurátor a jednatel společnosti

Mgr. Renata Šindelářová

jednatel společnosti